

Γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής σχετικά με την «Πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου σχετικά με την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 404/93 για την κοινή οργάνωση της αγοράς στον τομέα της μπανάνας»

(2002/C 48/11)

Στις 14 Σεπτεμβρίου 2001, και σύμφωνα με το άρθρο 37 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, το Συμβούλιο αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής σχετικά με την ανωτέρω πρόταση.

Το τμήμα «Γεωργία, ανάπτυξη της υπαίθρου, περιβάλλον» στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών της ΟΚΕ, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 25 Οκτωβρίου 2001 με βάση εισηγητική έκθεση του κ. Esruny Moyano.

Κατά την 386η σύνοδο ολομέλειάς της (συνεδρίαση της 28ης Νοεμβρίου 2001), η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε με 108 ψήφους υπέρ, 2 κατά και 2 αποχές την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Πρόταση της Επιτροπής

1.1. Με τη νέα πρότασή της η Επιτροπή προβαίνει σε μία σειρά τροποποιήσεων της ΚΟΑ της μπανάνας με σκοπό, κυρίως, την εφαρμογή του δευτέρου σταδίου των συμφωνιών που υπέγραψε η ΕΕ στις 10 και 30 Απριλίου 2001 με τις Ηνωμένες Πολιτείες και τον Ισημερινό, αντίστοιχα.

1.1.1. Στόχος της σύναψης των εν λόγω συμφωνιών ήταν ο τερματισμός της διαμάχης σχετικά με τις μπανάνες που είχε ξεσπάσει μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των δύο προαναφερθεισών χωρών. Η συμβιβαστική λύση που συμφωνήθηκε στο πλαίσιο των εν λόγω συμφωνιών βασίζεται στην προσαρμογή του κοινοτικού καθεστώτος εισαγωγής μπανανών σε δύο στάδια:

- κατά το πρώτο στάδιο, που άρχισε να ισχύει από την 1η Ιουλίου 2001, με την υιοθέτηση του κανονισμού σχετικά με τις διατάξεις εφαρμογής του καθεστώτος που ισχύει για την εισαγωγή μπανανών, καθιερώνεται μία νέα μέθοδος κατανομής των πιστοποιητικών εισαγωγής που βασίζεται στα ήδη υπάρχοντα στοιχεία, ενώ
- το δεύτερο στάδιο θα τεθεί σε εφαρμογή από την 1η Ιανουαρίου 2002 με την υιοθέτηση της τροποποίησης συγκεκριμένων διατάξεων του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 404/93 του Συμβουλίου.

1.1.2. Η εφαρμογή του δεύτερου σταδίου θα εξαρτηθεί από την πρόβλεψη, στο πλαίσιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, δύο παρεκκλίσεων από τα άρθρα I (δασμολογική προτίμηση για τα προϊόντα των χωρών ΑΚΕ που υπέγραψαν τη Σύμβαση του Cotonou) και XIII (πρόβλεψη ειδικής ποσόστωσης για τις μπανάνες των χωρών ΑΚΕ) της ΓΣΔΕ (GATT).

1.2. Η Επιτροπή επωφελείται από τη νέα πρόταση τροποποίησης του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 404/93 για να προσαρμόσει στα σύγχρονα δεδομένα ορισμένες παρωχημένες διατάξεις που αφορούν:

- τους κώδικες ΣΟ της δασμολογικής και στατιστικής ονοματολογίας και του κοινού δασμολογίου·
- τη χρηματοδότηση των ενισχύσεων προς τις οργανώσεις παραγωγών·
- την επιτροπή διαχείρισης του τομέα της μπανάνας.

2. Γενικές παρατηρήσεις

2.1. Η ΟΚΕ αναγνωρίζει τις προσπάθειες που κατέβαλε η Επιτροπή προκειμένου να καταλήξει σε συμφωνία με τις ΗΠΑ και τον Ισημερινό η οποία θα τερματίσει τόσο τη διαμάχη σχετικά με τον τομέα της μπανάνας όσο και τα μέτρα αντιποίνων κατά των ευρωπαϊκών προϊόντων.

2.2. Η ΟΚΕ θεωρεί ωστόσο ότι η μεταφορά 100 000 τόνων από την ποσόστωση Γ στην ποσόστωση Β θα έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση των εισαγωγών με μειωμένους δασμούς, γεγονός που θα έχει ως συνέπεια τη μείωση των τιμών με αρνητικές συνέπειες για τα εισοδήματα των παραγωγών.

2.3. Η ΟΚΕ εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι, κατά την προηγούμενη τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 404/93, δεν ελήφθη υπόψη η γνωμοδότησή της, της 29ης Μαρτίου 2000 ⁽¹⁾ για ορισμένα σημαντικά ζητήματα όπως:

- η διαφωνία ως προς τη θέσπιση συστήματος ενιαίου δασμολογίου την 1η Ιανουαρίου 2006 και η πεποίθηση ότι θα πρέπει να διατηρηθεί το καθεστώς δασμολογικών ποσοστώσεων για περίοδο τουλάχιστον δέκα ετών, κατά τη διάρκεια των οποίων θα πρέπει να μελετηθεί η δυνατότητα καθιέρωσης άλλου συστήματος μετά την παρέλευσή τους. Αυτή η χρονική περίοδος θα δώσει τη δυνατότητα να αξιολογηθεί, ιδιαίτερα, η επίδραση του νέου καθεστώτος στις διάφορες κοινοτικές περιφέρειες παραγωγής όσον αφορά την απασχόληση, τις παραγωγικές διαρθρώσεις, το εισόδημα των παραγωγών και την εξέλιξη των τιμών στην αγορά·
- η εξέταση της δυνατότητας αναθεώρησης του όγκου της συμπληρωματικής δασμολογικής ποσόστωσης (ποσόστωση Β) σύμφωνα με τις απαιτήσεις της αγοράς και κατά ρεαλιστικότερο τρόπο προκειμένου να αποφευχθεί τόσο η εμφάνιση ελλείψεων όσο και η δημιουργία πλεονάσματος στον εφοδιασμό της αγοράς·

⁽¹⁾ ΕΕ C140 της 18.5.2000.

- το γεγονός ότι η μέθοδος που θα επιλεγεί για τη χορήγηση πιστοποιητικών εισαγωγής θα πρέπει να καταστήσει δυνατό να αναπτύξουν οι ΜΜΕ παραγωγής και διανομής δραστηριότητα στην αγορά υπό συνθήκες ίσων ευκαιριών με τις μεγάλες πολυεθνικές επιχειρήσεις, ώστε να εξασφαλισθεί η ελευθερία επιλογής των καταναλωτών και μία σχέση ποιότητας/τιμής που να είναι ικανοποιητική και από υγειονομική και περιβαλλοντική άποψη·
- η ανάγκη θέσπισης νέων συνοδευτικών μέτρων προκειμένου να αντιμετωπισθούν τα αποτελέσματα που θα έχει για τους κοινοτικούς παραγωγούς η νέα τροποποίηση του καθεστώτος εισαγωγής·
- η ανάγκη λήψης ειδικών μέτρων υποστήριξης των παραγωγών της Σομαλίας προκειμένου να μπορέσουν να αντιμετωπίσουν την πολιτική αστάθεια που πλήττει τη χώρα και η οποία τους εμποδίζει να εξαγούν κανονικά τις μπανάνες που παράγουν στην κοινοτική αγορά.

3. Ειδικές παρατηρήσεις

3.1. Η ΟΚΕ έχει επίγνωση της ανάγκης προσαρμογής του καθεστώτος εισαγωγής μπανανών που θεσπίσθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 404/93 σύμφωνα με τα συμφωνηθέντα με τις ΗΠΑ και τον Ισημερινό και για το λόγο αυτό δεν αντιτίθεται ούτε στη μεταφορά 100 000 τόνων από την ποσόστωση Γ στην ποσόστωση Β ούτε στη χρησιμοποίηση της ποσόστωσης Γ για τις μπανάνες που προέρχονται από τις χώρες ΑΚΕ.

3.2. Η ΟΚΕ υπογραμμίζει ότι, πριν από οποιαδήποτε τροποποίηση του παρόντος κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 404/93, είναι απαραίτητο να εξασφαλισθεί στο πλαίσιο του ΠΟΕ η πρόβλεψη των δύο παρεκκλίσεων από τα άρθρα I και XIII της ΓΣΔΕ με χρονική διάρκεια μέχρι το 2008, οπότε και εκπνέει το σημερινό καθεστώς που εφαρμόζεται στις χώρες ΑΚΕ, διότι διαφορετικά δεν θα καταστεί δυνατή η προστασία της παραγωγής των εν λόγω χωρών.

3.3. Η ΟΚΕ εκτιμά ότι με κάθε τροποποίηση της ΚΟΑ της μπανάνας μειώνεται και ο βαθμός προστασίας που παρέχεται προς τους κοινοτικούς παραγωγούς και θεωρεί ότι το σημερινό νομοθετικό πλαίσιο δεν παρέχει τις απαραίτητες για τη διάθεση στο εμπόριο των κοινοτικών μπανανών εγγυήσεις. Για το λόγο αυτό θεωρεί αναγκαία την ενίσχυση και εδραίωση του μηχανισμού παροχής αντισταθμιστικής βοήθειας για απώλεια εισοδήματος, κατά τρόπο που να διασφαλίζεται ότι η λειτουργία και το κόστος του εν λόγω μηχανισμού δεν θα αμφισβητηθούν στο πλαίσιο καμίας μεταγενέστερης μεταρρύθμισης που θα έχει ως στόχο τη

μείωση του προϋπολογισμού της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής. Η νομική βάση του εν λόγω μέτρου είναι το άρθρο 299.2 της Συνθήκης που αναγνωρίζει τις ειδικές συνθήκες εφαρμογής των κοινοτικών πολιτικών στις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες.

3.4. Η ΟΚΕ θεωρεί ότι είναι απαραίτητη η θέσπιση ειδικής ρήτρας που θα επιτρέπει στα κράτη μέλη παραγωγής να προβαίνουν στον εθελούσιο περιορισμό της παραγωγής μπανανών στις ήδη υπάρχουσες, κατά τη στιγμή υιοθέτησης της αντίστοιχης απόφασης, φυτείες μπανανών, διατηρώντας το δικαίωμα στην αντισταθμιστική βοήθεια. Το μέτρο αυτό θα έχει ως στόχο την ενίσχυση της προστασίας των παραδοσιακών καλλιεργητών μπανάνας των περιοχών με χαμηλή παραγωγικότητα αλλά με μεγάλη περιβαλλοντική σημασία, που θα επηρεασθούν ενδεχομένως περισσότερο από τον πιθανό καταμερισμό της βοήθειας σε περίπτωση υπέρβασης της ανώτατης περιφερειακής και συνολικής εγγυημένης ποσόστωσης. Εξάλλου, ορισμένες από τις νέες φυτείες είναι φυτείες εντατικής καλλιέργειας, γεγονός που μπορεί να έχει αρνητικές συνέπειες για το περιβάλλον.

3.5. Η ΟΚΕ επιθυμεί να επισημάνει ότι στα ποσοτικά στοιχεία του δημοσιονομικού δελτίου που επισυνάπτεται στην πρόταση της Επιτροπής υπάρχει ένα λάθος στην αφαίρεση από το ποσό των απωλειών από δασμούς, που ανέρχεται σε 20,8 εκ. EUR, των 7,5 εκ. EUR που θα προκύψουν από νέους δασμούς. Προφανώς το υπόλοιπο είναι 13,3 εκ. EUR και όχι 15,3 εκ. EUR όπως αναφέρεται στο έγγραφο της Επιτροπής.

4. Συμπεράσματα

4.1. Η ΟΚΕ έχει επίγνωση της ανάγκης προσαρμογής του καθεστώτος εισαγωγής μπανανών που θεσπίσθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 404/93 προκειμένου να τερματισθεί η διαμάχη που είχε ξεσπάσει στο πλαίσιο του ΠΟΕ για τον τομέα της μπανάνας και να αρθούν τα μονομερή μέτρα αντιποίνων που επέβαλαν οι ΗΠΑ στις εισαγωγές ορισμένων προϊόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην αγορά τους.

4.2. Η ΟΚΕ επισημαίνει ωστόσο για μία ακόμη φορά ότι η εν λόγω προσαρμογή της ΚΟΑ της μπανάνας, η οποία είναι απαραίτητη, δεν θα πρέπει σε καμία περίπτωση να γίνει εις βάρος της αποτελεσματικότητάς της ως προς την εκπλήρωση των βασικών στόχων της, και ιδιαίτερα όσον αφορά τη διασφάλιση των εγγυήσεων που αφορούν την εμπορική διάθεση των μπανανών της Κοινότητας και των χωρών ΑΚΕ, την εξασφάλιση αξιοπρεπούς εισοδήματος στους παραγωγούς καθώς και την παροχή στους καταναλωτές της δυνατότητας πρόσβασης σε μία διαφοροποιημένη προσφορά μπανανών διαφορετικής προέλευσης και σε λογικές τιμές σε ολόκληρη την Κοινότητα.

Βρυξέλλες, 28 Νοεμβρίου 2001.

Ο Πρόεδρος

της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Göke FRERICHs